

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ

Кафедра ділової іноземної мови

та міжнародної комунікації

Чередніченко Г.А., Шапран Л.Ю., Куниця Л.І. У статті розглядаються питання мовної політики Ради Європи щодо збереження та розвитку національних мов держав-членів ЄС, питання щодо програми вивчення іноземних мов з метою створення багатокультурного та багатомовного простору на теренах Європи.

Ключові слова: Рада Європи, національні мови, культурний обмін

МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ В ЕВРОПЕЙСКОМ КОНТЕКСТЕ

Чередниченко Г.А., Шапран Л.Ю., Куница Л.И. В статье рассматриваются вопросы языковой политики Совета Европы которые касаются сохранения и развития национальных языков стран-членов ЕС, вопросы программы изучения иностранных языков с целью образования многокультурного и многоязычного пространства на территории Европы.

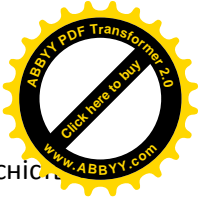
Ключевые слова: Совет Европы, национальные языки, культурный обмен

INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE EUROPEAN CONTEXT

Cherednichenko Halina, Shapran Lyudmila, Kunitsa Lyudmila. The article deals with the language policy of the Council of Europe relating to the conservation and development of national languages of the EU Member States, issues of language learning programmes with the aim of formation multicultural and multilingual education space in Europe.

Keywords: Council of Europe, the national language, cultural exchange

На межі другого і третього тисячоліть стає усе більш очевидним, що людство розвивається по шляху розширення взаємозв'язку і взаємозалежності різних країн, народів і їх культур. Цей процес охопив різні сфери суспільного життя всіх країн світу. Сьогодні неможливо знайти етнічні спільності, які не випробували б на собі дію як з боку культур інших народів, так і ширшого суспільного середовища, що існує в окремих регіонах і в світі в цілому. Це виразилося в бурхливому зростанні культурних обмінів і прямих контактів між державними інституціями, соціальними групами, суспільними рухами і окремими індивідами різних країн і культур. Розширення взаємодії культур і народів робить особливо актуальним питання про культурну самобутність і культурні відмінності. Культурне різноманіття сучасного людства збільшується, і

складові його народи знаходять все більше засобів, аби зберегти і розвинути свою цілісність, культурну неповторність. Ця тенденція до збереження культурної самобутності підтверджує загальну закономірність, що полягає в тому, що людство, стаючи усе більш взаємозв'язаним і єдиним, не втрачає своєї культурної різноманітності. У контексті цих тенденцій суспільного розвитку стає надзвичайно важливим уміти визначати культурні особливості народів, аби зрозуміти один одного і добитися взаємного визнання.

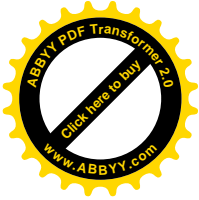
Процес взаємодії культур, що призводить, до їх уніфікації викликає в деяких націй прагнення до культурного самоствердження і бажання зберегти власні культурні цінності. Цілий ряд держав і культур демонструє своє категоричне неприйняття культурних змін, що відбуваються. Процесу відкриття культурних кордонів вони протиставляють непроникність своїх власних і гіпертрофоване відчуття гордості своєю національною самобутністю. Різні суспільства реагують на впливи ззовні по-різному. Діапазон опору процесу злиття культур досить широкий: від пасивного неприйняття цінностей інших культур до активної протидії їх поширенню і твердженню. Тому ми є свідками і сучасниками багаточисельних етнорелігійних конфліктів, зростання націоналістичних настроїв, регіональних фундаменталістських рухів[2].

Тому Європейський союз у процесі формування єдиного територіального простору на теренах європейського континенту намагається дотримуватися таких принципів, сформульованих Радою Європи:

- 1 Європейське лінгвістичне розмаїття – це надбання, яке варто зберегти та захистити.
- 2 Безсумнівна важливість *lingua franca* – повноцінне використання „робочих” мов Ради Європи – у контексті глобалізації за активної участі засобів телекомунікації, туризму та торгівлі.
- 3 Комплексний підхід у викладанні мов у країнах-членах ЄС, а це, в свою чергу, має спонукати до оволодіння громадянами Європи не тільки „робочими” мовами, а й іншими європейськими та світовими мовами, тому що „знання іноземних мов як засобу соціального спілкування є невід’ємною частиною суспільного розвитку нашого часу”, сприяючи водночас паралельному вивченню відповідних регіональних мов.

Однією з головних проблем, пов'язаних з вивченням мов, є проблема надання офіційного статусу усім мовам країн ЄС, від найбільших до найменших, виходячи з того принципу, що не можна приймати закони, які впливають на життя громадян, якщо люди їх не розуміють. Навіть при 25 країнах-членах вартість перекладу та витрат на інші мовні засоби становить одну третину всіх витрат бюджету ЄС. З приводу останнього – більше, ніж половина нових управлінських місць, створених в європейських установах, пов'язана з мовами.

Крім цього утилітарного аспекту, вивчення мов має важливий соціально-культурний компонент. В усе більш однаковому світі культурне розмаїття стане важливим засобом збереження людських цінностей. Вивчення мови означає – вивчення того аспекту, як стати ближчим до інших. Вивчення іноземної мови означає – озброїти самого себе інтелектуальними засобами для зустрічі з реальним і невідомим, також означає особисте збагачення через знайомство з іншими культурами та їх світосприйняття через призму мови. Вивчення мови також означає боротьбу з неосвіченістю та безкультур'ям, в основі яких полягає нетерпимість та расизм, зверхність відносно інших людей та національностей, та оцінка їх меншовартості. Тому мовна політика Ради Європи зосереджується на трьох головних принципах:

1. Вивчення мов – універсальна потреба і право кожного.
2. Це довічний процес, який триває протягом всього життя.
3. Ті, хто вивчають мови, їх інтереси і потреби, направлені на процес задоволення потреб суспільства.

Була сформульована основна мета, яка має на меті розвивати у тих, хто вивчає іноземну мову, міжкультурну комунікативну компетенцію як складову професійної діяльності людини, адже „професійно орієнтована міжкультурна комунікативна компетенція – це навички і вміння, які забезпечують кваліфіковану професійну діяльність у приватній, суспільній, професійній та освітній сферах спілкування в багатонаціональному суспільстві іноземною мовою, а також невербальними (формули, графіки, жести, міміка) засобами спілкування у контексті цільової культури” [1; с.9]. Модель формування професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції, сформульована Н.С. Ждановою на XIII Міжнародному конгресу викладачів німецької мови (Грац, 2005), вміщує до діяльнісної компетенції такі типи компетенції, які є взаємопов'язаними: іншомовна комунікативна компетенція, соціокультурна компетенція, фахова компетенція, навчальна компетенція, методична компетенція. Важко наполягати на тому, що якась з них може відігравати провідну роль, проте згідно з точкою зору на процес вивчення іноземної мови – оволодіння навичками говоріння та розуміння – варто розглядати насамперед соціокультурну та іншомовну комунікативну компетенції.

ПОСИЛАННЯ:

1. Амеліна С.М., Аззоліні Л.С. та ін. Рамкова програма з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України. – К.: Гете-Інститут / Ленвіт, 2006. – 90 с.
2. Грушевицкая Т.Г., Попков В.Д., Садохин А.П. Основы межкультурной коммуникации: Учебник для вузов (Под ред. А.П. Садохина. - М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2002. - 352с.